

[Morten Lange.]

skridt, at vi ifølge forslaget må forudse en fordeling mellem lån og legater i forholdet 2 til 1. Det er en rimelig ting. Det er formentlig i virkeligheden sådan, at man med de beløb, der opereres med i lovforslaget, ikke kunne have en stort anden fordeling, medmindre man gjorde låneanparten endnu mindre. Det er faktisk en kendsgerning, at selv de overordentlig billige lån fra uddannelsesfondet ikke har nået nogen høj popularitet blandt låntagerne, og jeg tror, at lånemarkedet selv på disse betingelser ret snart vil mættes; der er derfor ikke nogen grund til, at staten skal have besværet med at drive en omfattende lånevirksomhed her. Jeg tror faktisk, at legatvejen er den rette og rimelige, men kan acceptere to tredjedele, som det står i øjeblikket, som en rimelig fordelingsnorm.

Der er nogle andre forhold, hvorom man kan komme med bemærkninger — nogle er allerede fremkommet, men det er jo somme tider rart at få udtalt enstemmighed fra denne talerstol.

Der synes at være almindelig enighed om, at vi må se at få seminarieeleverne helt ind under ungdommens uddannelsesfond, og skulle det volde vanskeligheder, må disse vel være til at få ryddet af vejen. Det er åbenbart et ønske fra seminarieeleverne, og i det lange løb er det ganske unaturligt, at denne ene gruppe skal holdes ude — eller rettere sagt kun halvvejs inde; det synes at være fremført fra alle de ærede ordførere, der hidtil har givet kommentarer til dette spørgsmål heroppefra, og jeg vil mene, at vanskelighederne vel må kunne overvindes, når der er så megen enstemmighed.

Ved bedømmelsen af selve proportionaliteten i bevillingerne og bevillingsgrænserne synes der at være tendens til, at man hæfter sig ved en eller anden ny, lidt højere sygekassegrænse som bestemmende for, hvornår forældre passende kan yde tilskud; man arbejder med en grænse på 15 000 kr. som, skal vi sige en absolut bundgrænse for, hvornår forældretilskud begynder, og sætter derefter en grænse noget højere oppe for, hvornår der slet ikke skulle kunne ydes noget tilskud i form af legat. Jeg tror, man vil møde store vanskeligheder ved fastsættelsen af disse grænser for forældrenes indtægter.

En vanskelighed, som har mødt alle, der har haft med stipendieuddeling at gøre, er den, at vort ligningsvæsen nu engang ikke er matematisk retfærdigt; en indtægt på 25 000 kr. for en mand er, selv om den er rigtigt gjort op, ikke nødvendigvis lige så givtig som en indtægt på 25 000 kr. for en anden „forælder“, selv om denne også er rigtigt opgjort. Der er så mange omstændigheder, der må tages i betragtning. Jeg har forstået, at det er meningen, at stipendieudvalgene skal have en slags frit skøn over bevislighederne, og jeg håber, at disse forældreindtægtsgrænser da i hvert fald ikke bliver lagt for fast, for så vil det givetvis føre til betydelige uretfærdigheder.

Jeg tror i virkeligheden, at det bliver mere og mere klart, jo mere man arbejder med disse problemer, at denne hypotese om forældrenes støttepligt eller støttemuligheder er noget overvurderet; jeg tror ikke, at mulighederne i praksis vil vise sig at tage til; jeg tror, de vil tage af gennem de år, der kommer, og jeg tror, vi bliver nødt til at lovgive efter det. Det er naturligvis muligt at fastholde den Hostrupske tradition om, at studenterne lever af checks, de får hjemmefra — dengang var det vel ikke checks, men andre ydelser — men vi er på vej bort fra det, og jeg tror faktisk, man må komme til den erkendelse — som også ligger bag et andet lovforslag, vi har her på bordet, forslaget om valgretsalderens fastsættelse, og som i øvrigt ligger bag mange andre ting, vi har beskæftiget os med — at de unge studerende faktisk er selvstændige borgere her i landet; de skal ikke være afhængige af deres forældre økonomisk eller på anden vis længere, end andre mennesker her i landet har grund til at være det.

Jeg tror derfor for det første, at grænse-dragningen er vanskelig og bliver vilkårlig, og for det andet, at den i det lange løb ikke er holdbar. Hvis det kan lykkes os engang, når vi får lejlighed til at se nærmere på det venstre-konservative forslag om skattefradrag for studenterstøtte, at få det konverteret til noget, der svarer til det, vi just har gjort med hensyn til børnefradrag, altså få det konverteret til studentertilskud selv for de højere indtægter, så kommer vi nok frem til en kontinuerlig og ensartet lovgivning her i landet og kan så formentlig imødekomme